

DDD-0621

First Year B. Com. (External) Examination

April / May – 2016

Theory & Practice of Co-operation

Organisation & Working of Co-operatives

Time : Hours]

[Total Marks :

સૂચના:

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
First Year B. Com. (External)	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
Theory & Practice of Co-operat. Organis. & Work. of Co-operatives	<input type="text"/>
Subject Code No. : 0 6 2 1	Section No. (1, 2,.....): Nil
	Student's Signature

(૨) પ્રશ્ન નં. ૧ ફરજિયાત છે.

(૩) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ ધરાવે છે.

૧ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.

૨૦

(૧) સહકાર એટલે શું ? તેનાં કોઈ પણ બે લક્ષણો જણાવો.

(૨) સહકારી પ્રવૃત્તિના પિતા તરીકે કોણ ઓળખાય છે ?

(૩) સહકારી સભાસદની કોઈ પણ બે ફરજો દર્શાવો.

(૪) ભારતમાં સહકારી ચળવળનો આરંભ કયા ક્ષેત્રમાં થયો હતો ? કયા વર્ષમાં ?

(૫) પ્રચારનું સહકારમાં શું મહત્વ છે ?

(૬) સહકારી ઓડિટરના કોઈ પણ બે હક્કો દર્શાવો.

(૭) સહકારી શિક્ષણ અને તાલીમના કોઈ પણ બે હેતુઓ દર્શાવો.

(૮) સહકારી ખેત ધિરાણ માટે ત્રિસ્તરીય માળખું જણાવો.

(૯) સહકારી ખાંડ અને ખાતરના કારખાનાનાં કોઈ પણ બે નામ આપો.

(૧૦) ગુજરાતમાં (દૂધ) ડેરી ઉત્પાદક સહકારી મંડળીના બે નામ આપો.

૨ સહકારના સિદ્ધાંત તરીકે નીચેના મુદ્દાઓ સમજાવો. ૧૬

(૧) ખુલ્લું અને સ્વૈચ્છિક સભ્યપદ

(૨) લોકશાહી સંચાલન

(૩) પરસ્પર મદદ.

અથવા

૨ 'સહકારી પ્રવૃત્તિ એ માનવકલ્યાણની પ્રવૃત્તિ છે.' આ વિધાન સમજાવો. ૧૬

૩ સહકારી પ્રવૃત્તિની સફળતા માટે કઈ શરતોનું પાલન થવું જરૂરી છે ? ૧૬

અથવા

૩ મર્યાદિત અને અમર્યાદિત જવાબદારીવાળી સહકારી મંડળીની વિગતે ચર્ચા કરો. ૧૬

૪ ભારત જેવા વિકાસશીલ દેશ માટે સહકારી પ્રવૃત્તિ કઈ રીતે ઉપયોગી થઈ શકે? ૧૬

અથવા

૪ મૂડીવાદ અને સહકારી પ્રવૃત્તિ વચ્ચે કઈ બાબતોમાં સમાનતા અને ભિન્નતા જોવા મળે છે ? ૧૬

૫ રાજ્યની મદદ અને સહકારી પ્રવૃત્તિના વિકાસ વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. ૧૬

અથવા

૫ નાગરિક સહકારી બેંકના હેતુઓ, મહત્ત્વ, કામગીરી અને મર્યાદાઓ વિગતે જણાવો. ૧૬

૬ ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે ત્રણ) ૧૬

(૧) સહકારી ઓડિટર

(૨) સહકારી શિક્ષણ અને તાલીમની પદ્ધતિઓ

(૩) કૃષિ વિષયક ધિરાણ સહકારી મંડળી

(૪) દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળીઓ

(૫) ખાંડ ઉત્પાદક સહકારી મંડળીઓ

(૬) સહકાર અને સમાજવાદી અર્થવ્યવસ્થા

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) As per the Instruction No. 1 of the page No. 1.
(2) Q. No.1 is compulsory
(3) Figures to the right indicate full marks of the question.

1 Answer the following questions briefly. **20**

- (1) What is co-operation ? Give any two features of its.
- (2) Who is known as the father of co-operative activity ?
- (3) Mention any two duties of co-operative member.
- (4) In which field the co-operative movement in India started ? In which year ?
- (5) What is importance of publicity in co-operation ?
- (6) State any two rights of co-operative auditor.
- (7) State any two objectives of co-operative education and training.
- (8) State the three level structure for co-operative agriculture credit.
- (9) Give any two names of Sugarcane and Fertilizer factory which is based on co-operatives.
- (10) Give any two names of milk producers co-operative societies in Gujarat.

2 Explain the following points as principles of co-operation. **16**

- (1) Open and voluntary membership.
- (2) Democratic administration.
- (3) Mutual help

OR

2 “Co-operative activity is the activity for the human-welfare”. Explain this statement. **16**

3 Which conditions should be fulfilled for the success of co-operative activity ? **16**

OR

3 Discuss in detail for limited and unlimited liability of co-operative society. **16**

4 How can the co-operative activity be useful for the developing country like India ? **16**

OR

4 What is similarity and difference between capitalism and co-operative activity ? **16**

5 Write detailed note on state aid and development of co-operative society. **16**

OR

5 State objectives, importance, working and limitations of a People's Co-operative Bank. **16**

6 Write short notes : (any three) **16**

- (1) Co-operative auditor
- (2) Methods of co-operative training and education
- (3) Agriculture credit co-operative society.
- (4) Dairy co-operative societies
- (5) Sugarcane producers co-operative societies
- (6) Co-operation and socialism.